1545c/23.09.2026

Parlamentul României

Senat

INTERPELARE

Adresată: Domnului Cătălin Predoiu, Ministru al Justiției, Viceprim-ministru

De către: Victoria Stoiciu, Senator, Circumscripția electorală nr. 39 Vaslui

Data: 23.09.2024

Obiectul interpelării: Stadiul elaborării și adoptării hotărârii de Guvern prevăzute la art. 4 alin. (2) din Legea nr. 53/2026 pentru prevenirea și combaterea femicidului și a violențelor care îl precedă, prin care se aprobă instrumentele specifice de evaluare și gestionare a riscului — modalitatea de implicare a entităților prevăzute de lege în procesul de elaborare și termenul estimat de finalizare.

Stimate domnule ministru,

Femicidul reprezintă forma extremă a violenței de gen și, totodată, una dintre cele mai grave încălcări ale dreptului la viață și la integritate al femeilor. El nu constituie un ansamblu de fapte izolate, ci punctul terminus al unui continuum de violență care, în cele mai multe cazuri, este previzibil și, prin urmare, prevenibil. Tocmai de aceea, adoptarea Legii nr. 53/2026 pentru prevenirea și combaterea femicidului și a violențelor care îl precedă (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 323 din 23 aprilie 2026, în vigoare de la 26 aprilie 2026) a marcat trecerea de la o abordare preponderent punitivă la construirea unui sistem coerent de prevenire, de identificare timpurie a riscului și de răspuns instituțional.

Amploarea fenomenului justifică pe deplin această schimbare de paradigmă. România și-a asumat, prin ratificarea Convenției de la Istanbul obligații ferme de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor, iar datele disponibile confirmă că numărul femeilor ucise în context de violență domestică rămâne ridicat, România situându-se peste media europeană în privința ratei omorurilor. În fața acestor realități, eficacitatea legii nu poate rămâne una pur declarativă: ea depinde de operaționalizarea efectivă a mecanismelor sale de prevenție.

Printre aceste mecanisme, instrumentele specifice de evaluare și gestionare a riscului reprezintă piesa centrală a arhitecturii preventive a legii. Potrivit art. 4 alin. (1) din Legea nr. 53/2026 pentru prevenirea și combaterea femicidului și a violențelor care îl precedă, în cauzele referitoare la violența domestică și la violența împotriva femeilor, organele judiciare au obligația de a utiliza astfel de instrumente de evaluare a riscului, tocmai pentru a permite identificarea, în situații concrete, a nivelului de pericol și calibrarea măsurilor de protecție înainte de escaladarea către o faptă ireversibilă. În lipsa aprobării acestor instrumente, obligația legală prevăzută la alin. (1) rămâne, în practică, lipsită de conținut, iar nucleul preventiv al legii nu poate deveni funcțional.

Legea stabilește, la art. 4 alin. (2), că aceste instrumente se aprobă prin hotărâre de Guvern, cu consultarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a ORAPO, a reprezentanților societății civile și a mediului academic, urmând a fi actualizate ca urmare a recomandărilor din rapoartele anuale prevăzute la art. 3.

Având în vedere că legea este în vigoare din 26 aprilie 2026, precum și impactul direct al acestui instrument asupra siguranței victimelor, atât ritmul, cât și calitatea și caracterul efectiv participativ ale procesului de elaborare prezintă un interes public major.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 112 din Constituția României și al dispozițiilor din Regulamentul Senatului privind interpelările, vă adresez următoarele întrebări:

1. Care este entitatea, ministerul sau ministerele responsabile de inițierea și elaborarea proiectului de hotărâre de Guvern prevăzut la art. 4 alin. (2) din Legea nr. 53/2026, prin care se aprobă instrumentele specifice de evaluare și gestionare a riscului? Ridic această întrebare având în vedere că, prin răspunsul nr. 45249/2026 din 29 iulie 2026, comunicat unei organizații a societății civile, Ministerul Justiției a arătat că art. 4 alin. (2) nu stabilește instituția din subordinea Guvernului responsabilă cu elaborarea proiectului. Prin același răspuns, Ministerul Justiției preciza că se află „în proces de identificare a instituției sau instituțiilor responsabile de inițierea" acestei hotărâri de Guvern. Față de această situație, vă rog să precizați dacă procesul de identificare a fost între timp finalizat, care este instituția sau instituțiile desemnate în prezent ca inițiator, precum și ce demersuri a întreprins Guvernul pentru a suplini această lacună și a asigura elaborarea efectivă a proiectului.

2. Care este, la data prezentei, stadiul elaborării și adoptării proiectului de hotărâre de Guvern prevăzut la art. 4 alin. (2) din Legea nr. 53/2026, prin care se aprobă instrumentele specifice de evaluare și gestionare a riscului? Vă rog să precizați în ce etapă a circuitului de elaborare, avizare și adoptare se află acesta.

3. 2. Cum au fost implicate, în procesul de elaborare, entitățile prevăzute expres de art. 4 alin. (2) — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ORAPO, reprezentanții societății civile și mediul academic? Vă rog să precizați, pentru fiecare dintre aceste categorii, ce consultări au avut loc, în ce formă (grup de lucru, solicitare de observații în scris, întâlniri de lucru), la ce

date s-au desfășurat, care sunt organizațiile societății civile și, respectiv, instituțiile academice invitate ori consultate, precum și în ce măsură observațiile și recomandările transmise de acestea au fost preluate în forma actuală a proiectului.

4. Care este data la care se estimează finalizarea Hotarârii de Guvern? Vă rog să indicați dacă există un calendar asumat în acest sens și, în caz afirmativ, care sunt etapele și termenele intermediare până la aprobarea.

Subliniez că Legea nr. 53/2026 a fost promulgată la 23 aprilie 2026, iar de la acel moment au trecut aproape cinci luni fără ca instrumentele de evaluare și gestionare a riscului prevăzute la art. 4 alin. (2) să fi fost adoptate și operaționalizate — în condițiile în care, la sfârșitul lunii iulie 2026, nu fusese încă identificată nici măcar instituția responsabilă de inițierea proiectului. Într-un domeniu în care fiecare lună de întârziere se poate traduce în vieți pierdute, tergiversarea punerii în aplicare a acestui mecanism nu reprezintă o simplă chestiune de procedură administrativă, ci una cu consecințe directe asupra siguranței și vieții femeilor pe care legea își propune să le protejeze.

De asemenea,

Potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 53/2026, metodologia de culegere a datelor primare și de compatibilizare a modului de colectare a acestora de către organele de poliție și de către organele judiciare — astfel încât să poată fi urmărit parcursul unei cauze de la sesizare până la soluționare, inclusiv soluțiile instanțelor de judecată — se aprobă prin ordin comun al ministrului justiției, al ministrului afacerilor interne și al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Prin răspunsul nr. 45249/2026 din 29 iulie 2026, transmis unei organizații a societății civile, Ministerul Justiției a arătat că cele trei instituții coinițiatoare au decis constituirea unui grup de lucru interinstituțional pentru elaborarea acestui ordin comun, la lucrările căruia au fost invitați și reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, precizând totodată că, la acea dată, proiectul se afla încă în curs de elaborare, urmând ca ulterior să fie supus dezbaterii publice potrivit art. 7 din Legea nr. 52/2003.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 112 din Constituția României și al dispozițiilor din Regulamentul Senatului privind interpelările, vă adresez următoarele întrebări:

1. Care este, la data prezentei, stadiul elaborării și adoptării proiectului de ordin comun prevăzut la art. 2 alin. (3) din Legea nr. 53/2026, prin care se aprobă metodologia de culegere a datelor primare? Vă rog să precizați în ce etapă se află acesta.
2. Care este data la care se estimează finalizarea, semnarea și intrarea în vigoare a ordinului comun? Vă rog să indicați dacă există un calendar asumat în acest sens și, în caz afirmativ, care sunt etapele și termenele intermediare.

Solicit **răspuns în scris**.

Cu deosebită considerație,

Victoria STOICIU

Senator, Circumscripția electorală nr. 39 – Vaslui